

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

ЛІТЕРАТУРА

на 3-28-26

УЧИТЕЛЬ: Др. Ірена Столяр

- 7 - Повторення вивченого. Іспит з літератури.**
- 8 - Повторення вивченого. Іспит з літератури.**
- 9 - Повторення вивченого. Іспит з літератури.**
- 10 - Повторення вивченого. Іспит з літератури.**

Іспит з літератури 4-18-26

Підготовка до III тримерстер 7 класи іспит

1. Що знаєте про літописний твір “Історія Русів”? Поясніть, чому цей твір відіграв велику роль у пробудженні національної свідомості в Україні.

Твір був надрукованим у 1846 році змосковщеною мовою. Автор невідомий. Через цілий твір проводиться думка про самостійність українського народу, його національну відокремність від московського народу і скрізь підкреслюються ті моменти в історичному житті України, коли вона боролася за свою свободу і самостійність.

2. Хто такий Григорій Сковорода? Розкажіть про його філософію і літературну творчість.

Григорій Сковорода — український філософ, поет, учитель. Закінчив Києво-Могилянську академію. Працював учителем у Переяславі, Харкові, навчаючи етики, поетики, грецької мови у вищих школах і в приватних домах. Подорожував у Польщі, Німеччині, Угорщині та Італії. Потім розпочав мандрівку по Україні, пробуджував національну свідомість людей. Писав байки, вірші, філософські твори. Вважав, що щаслива та людина, яка спокійна і живе з Богом у душі. Сковорода живим словом і прикладом власного життя прищеплював людям вищі моральні почуття, заохочував здобувати знання, запалював любов до рідного краю.

3. Що таке вертепна драма та інтермедії?

Вертепна драма виникла в Західній Європі, як поєднання різдвяної драми із народними драмами. В Україні вона розвинулась в 17 ст. й дожила до недавніх часів. Вертеп — це дерев'яна скринька у вигляді хатини, переділена на два поверхи. Замість людей виступають у вертепі ляльки, якими рухає особа поза вертепом, що говорить текст вистави. В релігійній частині — вертепу показували сцени з Христового Різдва, а в другій частині — інтермедії, виступали постаті з народного життя: козак, жид, циган та ін. В інтермедіях мова близька до живої.

Підготовка до іспиту — III триместер 8 класа

1. Що таке Валуєвський циркуляр 1863 року та Емський указ 1876 року? Хто їх видав, чому та з якою метою? Які наслідки мали ці царські укази?

Міністер Валуєв у своєму таємному обіжнику висловив безславні слова, що “української літератури не було, нема і бути не може”. Інший указ підписав російський цар Олександр в м. Емс (літня резиденція в Німеччині) — нечуваний в історії культури указ проти української мови і письменства. Не можна було ввозити українських книжок, що вийшли за кордоном, заборонено друкувати українською мовою не тільки оригінальні та переклади твори, але навіть тексти під музичними нотами; заборонено будь-які сценіяні вистави, лекції українською мовою. Наслідки цих указів були жахливими. Надовго зупинився розвиток української культури та літератури.

2. Про що розповідається в оповіданні Марка Вовчка “Інститутка”?

В оповіданні “Інститутка” розповідається про гірку долю кріпачки Устини. Також письменниця звернула увагу на недосконалу систему виховання дівчат в інститутах, де вони не одержували ні глибокої освіти, ні моральних й естетичних основ виховання. Для Устини пекло почалося, коли з інституту приїхала внучка — молода панночка, яка за короткий час все повернула на свій лад і досхочу мучила кріпаків. Чоловік Устини захистив стареньку бабусю від побоїв панночки, то його за це віддали у солдати на 25 років. Устина пішла за ним у Київ, а потім його забрали у Прибалтику. Так ніколи нічого про нього вона й не чула.

3. Хто Марко Вовчок? Яка її заслуга?

Марко Вовчок є псевдонім Марії з Вілінських Марковичева. Вона народилась у багатих в Катеринівці Орловської губернії, а виховалась у Харкові. Від чоловіка перейняла ідеологію, його любов до української мови та його захоплення етнографічними студіями. Живучи з ним в українських містах вона вивчила українську мову й опанувала її так, що навіть Шевченка дивувала красою й багатством свого вислову. В своїх оповідань вона дала яскраві глибоко зворушливі трагічною правдою малюнки кріпацького безталання. Її головна заслуга є ставлення перед очі усього громадянства образи соромного поневолення людини. Вона піднесла голосний протест проти понижування людської гідності, проти безглуздя кріпащини.

1. Розкажіть про твір Михайла Коцюбинського “Тіні забутих предків”.

“Тіні забутих предків” - вершина мистецького витвору, найцінніша повість в українському письменстві про гуцульське життя. Коцюбинський змалював життя, кохання і смерть Івана й Марічки, передав дух гуцульського села, вірування гуцулів, їхні язичницькі звичаї та обряди. За цим твором знятий художній фільм, який дістав багато призвів і нагород на міжнародних кінофестивалях.

2. Розкажіть про твір Ольги Кобилянської “У неділю рано зілля копала”»

У повісті “У неділю рано зілля копала” О. Кобилянська показала Гицеву вдачу та його зраду. Події відбуваються в давніші часи в гірській околиці. Складну вдачу Гриця, що захоплюється водночас двома дівчатами, Кобилянська намагається пояснити його походженням: змішанням у його крові двох відмінних рас. Його мама Мавра — циганка, жінка ватажка Раду, народила білого сина. Її батько Андронаті рятує її, щоби чоловік не вбив, відносить далеко від табору, а сина підкидає багатим людям. Мавру знайшла багачка Дубиха, забрала до себе. Там Мавра якийсь час доглядала її доньку Тетяну, потім пішла в гори, збирала трави, ворожила людям. Нічого не знала про свого сина. Син Гриць виріс, захопився вродою Тетяни, хоч любив синьооку Настку. Тетяна дістає в Маври чародійного зілля, дає випити Грицеві, він помирає, Тетяна божеволіє. У цій повісті бачимо психологічні переживання героїв, гарні описи гірської природи.

3. Що таке новела? Розкажіть про новелу Васисля Стефаника “Сини”.

Новела — це коротке оповідання, в якому письменник описує тільки якусь одну подію чи момент у житті людини, передаючи глибокі психологічні переживання. У новелі “Сини” В. Стефаник розповідає про старого батька Максима, який тяжко працює в полі, ораючи землю. Оре землю і кричить. Кричить від болю фізичного, але більше — від болю душевного. Два його сини: Іван та Андрій загинули за волю України. Батько не знає, де й могили їхні. З горя померла дружина. А він живий...

Підготовка до іспиту — III триместер 10 кляса

1. Життєвий і творчий шлях поетеси Олени Теліги

Олена Теліга відіграла визначну роль у формуванні ідеології молоді. Батько, інженер, потім — міністер Української держави. У 1923 році з батьками виїхала за кордон. Жила в Польщі, Чехії. В 1927 році одружилась із старшиною української армії, бандуристом Михайлом Телігою й розпочала живу політичну (була членом Організації українських націоналістів) й поетичну діяльність. Писала твори, сповнені патріотизму й націоналізму. У 1941 році Теліга дісталась до Києва, зайнятого німцями, де видавала літературний тижневик “Літаври”. Німці схопили і розстріляли її в Бабиному яру в 1942 році. Посмертно вийшли збірки: “Душа на сторожі” та “Прапори духа”.

2. Розкажіть про життя і творчість Василя Симоненка.

Василь Симоненко був одним із передових “шістдесятників”. Народився на Полтавщині. Рано втратив батька. Чився в Київському університеті на факультеті журналістики, там почав писати вірші. Працював у редакціях газет. У 1962 р. вийшла його збірка “Тиша і грім”, але в цю збірку не увійшли всі його вірші, бо цензура їх не пропустила. Ці вірші люди переписували від руки. Симоненко став славним поетом завдяки неопублікованим віршам. У творах Симоненко описав любов до матері, до родини, до народу, до України і її красу, до мови. Відомими є його твори: “Лебеді материнства”, “Дума про щастя”, “Україні”, “Світ який”, “Де зараз ви, кати мого народу” та ін. Радянська комуністична влада знищила Симоненка, коли йому було лише 28 років.